

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І.П.КОТЛЯРЕВСЬКОГО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Харківського
національного університету мистецтв
імені І.П. Котляревського
протокол № 9 від 30 квітня 2026 року

Голова Вченої ради,
ректор Харківського національного
університету мистецтв
імені І.П. Котляревського

Наталія ГОВОРУХІНА

ПРОГРАМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

на здобуття ступеня бакалавра

за спеціальністю В5 Музичне мистецтво
ОПП «Музикознавство і композиція»

На навчання за спеціальністю В5 Музичне мистецтво ОПП «Музикознавство і композиція» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти до Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського (далі – Університет) приймаються особи, які мають документ про повну загальну середню освіту, а також спеціалізовану професійну музичну освіту (здобуту в музичному коледжі, коледжі культури та мистецтв або у державному музичному ліцеї), згідно з вимогами розділу III Стандарту вищої освіти за спеціальністю 025 Музичне мистецтво, затвердженого Наказом МОН від 24 травня 2019 р. № 727.

Відповідно до Переліку спеціальностей, прийом на навчання за якими для здобуття ступеня бакалавра здійснюється з урахуванням результатів творчого конкурсу (додаток 7 Порядку прийому на навчання на навчання для здобуття вищої освіти в 2026 році, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26 лютого 2026 року № 373, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 20 березня 2026 року № 374/45768), обов'язковим вступним випробуванням на навчання за спеціальністю В5 Музичне мистецтво є конкурс творчих здібностей (далі – творчий конкурс).

Конкурс творчих здібностей (творчий конкурс) – форма оцінювання в Університеті для вступників на основі ПЗСО, яка передбачає оцінювання підготовленості вступника на основі демонстрації ним своїх творчих здібностей (зокрема, здобутої раніше спеціалізованої освіти). Творчий конкурс проводиться з метою оцінювання вступників, здатних під час навчання в ХНУМ досягти відповідного професійного рівня майстерності та отримати необхідні знання для подальшої творчої діяльності в галузі музичного мистецтва.

Творчий конкурс проводиться виключно в очному форматі із записом на дві камери, із подальшим оприлюдненням на сайті Університету впродовж трьох днів після оприлюднення оцінок вступників та зберігається на цих ресурсах у відкритому доступі протягом одного року у вигляді активних інтернет-посилань.

Відповідно до пункту 7 розділу I Порядку прийому та Правил прийому для вступників, які перебувають на тимчасово окупованій території, та/або складала НМТ у 2026 році за кордоном, допускається використання дистанційно-синхронного формату із обов'язковим записом виступу на дві камери. Відеозаписи творчого конкурсу вступників, які перебувають на тимчасово окупованій території, не оприлюднюються, але зберігаються в приймальній комісії.

Абітурієнт повинен виконати включає практичну та теоретичну

роботу з ступенем складності, що відповідає випускній програмі музичного коледжу (Державного музичного ліцею).

Музикознавство

Екзаменаційна комісія враховує комплекс професійних здібностей абітурієнта:

- рівень музично-слухових навичок, що відповідає вимогам фахової підготовки;
- уміння демонструвати базові знання з теорії та практики гармонії, розуміння логіки музичного формотворення та принципів тематичного розвитку;
- ступінь виразовості та чистоту інтонування музичних номерів;
- відчуття взаємодії мелодичних, ладо-тональних, гармонічних, метроритмічних складових музичної мови;
- розуміння логіки тонально-гармонічного розвитку у грі модуляцій, їхнє виразне виконання на фортепіано;
- самостійність мислення, здатність до наукової рефлексії і узагальнення;
- суб'єктність сприйняття музики;
- глибина та конкретизація історичних уявлень та володіння навичками адекватного мовлення про мистецтво.

Вступник складає і грає на фортепіано гармонічну модуляцію, сольфеджує з тактуванням одноголосний приклад із наданого переліку музичних номерів та усно відповідає на питання з музичної літератури.

Орієнтовний перелік модуляцій

- Скласти та зіграти на фортепіано поступову модуляцію D-dur – F-dur у вигляді чотириголосної гармонічної послідовності.
- Скласти та зіграти на фортепіано поступову модуляцію з E-dur у d-moll у вигляді чотириголосної гармонічної послідовності.
- Скласти та зіграти на фортепіано поступову модуляцію C-dur – B-dur у вигляді чотириголосної гармонічної послідовності.
- Скласти та зіграти на фортепіано поступову модуляцію F-dur – e-moll у вигляді чотириголосної гармонічної послідовності.
- Скласти та зіграти на фортепіано поступову модуляцію d-moll – Es-dur у вигляді чотириголосної гармонічної послідовності.
- Скласти та зіграти на фортепіано поступову модуляцію g-moll – A-dur у вигляді чотириголосної гармонічної послідовності.
- Скласти та зіграти на фортепіано поступову модуляцію d-moll – cis-moll у вигляді чотириголосної гармонічної послідовності.
- Скласти та зіграти на фортепіано поступову модуляцію g-moll – As-dur у вигляді чотириголосної гармонічної послідовності.

- Скласти та зіграти на фортепіано поступову модуляцію H-dur – G-dur у вигляді чотириголосної гармонічної послідовності.
- Скласти та зіграти на фортепіано поступову модуляцію C-dur – Es-dur у вигляді чотириголосної гармонічної послідовності.

Музичні приклади для сольфеджування

1.

Швидко Й. Гайде

2.

Швидко В. Моцарт, Концерт для ф-п

3.

Помірно Ф. Шуберт «Баркарола»

4.

Поволі, співуче Ф. Шуберт, Вальс

С. Моношкo «Галькo»

5. **Досить повільно**

6. **Не поспішаючи** Е. Гріг. «Пісня Сольвейг»

7. **Досить повільно, граціозно** М. Лисенко

8. **Помірно, з сумом** М. Лисенко. «Елегія»

Б. Лятошинський, «Мелодія»

9. *Не поспішаючи*

Українська народна пісня «Йдуть дні за днями»

10. *Досить повільно*

Питання з музичної літератури

На прикладі музичного твору (за вибором абітурієнта) охарактеризувати його ідею/образ, жанрово-стильовий та історико-культурний контекст створення.

Рекомендації до виконання завдань

Складання модуляції передбачає використання чотириголосної гармонічної послідовності у довільній формі, самостійно обране тісне або широке розташування, мелодичне положення першого акорду; дотримання всіх необхідних етапів поступової модуляції. За бажанням можливими є застосування неакордових звуків.

Перед сольфеджуванням запропонованого одноголосного музичного прикладу слід звернути увагу на стрибки та хроматизми, продумати фразування, дихання, кульмінацію, динамічний план. Спів слід супроводжувати тактуванням, дотримуючись чіткої метричної схеми.

В усній відповіді на питання з музичної літератури рекомендується звернути увагу на життєтворчість композитора, жанрово-стильові особливості твору, логіку викладу матеріалу.

Композиція

Екзаменаційна комісія враховує комплекс професійних даних абітурієнта:

- уміння створювати яскраві музичні образи;
- уміння створювати виразний тематизм і логічно його розвивати;
- уміння користуватися різними музичними засобами (мелодикою, гармонією, фактурою тощо) задля побудови переконливої музичної форми;
- уміння грамотно оформити нотний текст власного твору;
- володіння базовими знаннями з теорії та практики гармонії;
- правильність побудови модуляції;
- наявність музично-слухових навичок.

Абітурієнт заздалегідь (не пізніше, ніж за 2 дні до проведення екзамену) надає на електронну пошту приймальної комісії (abitur@num.kh.ua) нотні тексти своїх творів (від 2-х до 5-ти) будь-яких жанрів і форм, які свідчать про наявність творчих здібностей і навичок роботи з музичним матеріалом. Також під час екзамену абітурієнт складає та грає на фортепіано модуляцію, сольфеджує одноголосний приклад із наданого переліку.

Рекомендації до оформлення власних творів

Твори можуть бути зафіксовані в нотному тексті одним з таких способів: 1) акуратно написані «від руки», сфотографовані/відскановані та надіслані до приймальної комісії електронною поштою (abitur@num.kh.ua); 2) набрані в будь-якому нотному редакторі, експортовані у формат *pdf* та надіслані до приймальної комісії (abitur@num.kh.ua). Кожний твір має бути підписаний: на титульній або на першій сторінці слід вказати прізвище автора і назву твору. Також за наявності або за бажанням абітурієнт може додати відеозапис або аудіозапис творів. Відеозапис або аудіозапис без нотного тексту не розглядається.

Кожний твір за бажанням може супроводжуватись стислою авторською анотацією, що окреслює задум, жанр, особливості форми, тематизму тощо. Анотація оформлюється у будь-якому текстовому редакторі, надсилається разом із нотами творів до приймальної комісії (abitur@num.kh.ua).

Рекомендації до складання модуляції

Складання модуляції передбачає використання чотириголосного викладу, вільне обрання вузького або широкого розташування, мелодичного положення акорду.

Орієнтовний перелік модуляцій:

- Скласти та зіграти на фортепіано поступову модуляцію D-dur – F-dur у вигляді чотириголосної гармонічної послідовності-схеми.
- Скласти та зіграти на фортепіано поступову модуляцію з E-dur у d-moll у вигляді чотириголосної гармонічної послідовності-схеми.
- Скласти та зіграти на фортепіано поступову модуляцію C-dur – B-dur у вигляді чотириголосної гармонічної послідовності-схеми.
- Скласти та зіграти на фортепіано поступову модуляцію F-dur – e-moll у вигляді чотириголосної гармонічної послідовності-схеми.
- Скласти та зіграти на фортепіано поступову модуляцію d-moll – Es-dur у вигляді чотириголосної гармонічної послідовності-схеми.
- Скласти та зіграти на фортепіано поступову модуляцію g-moll – A-dur у вигляді чотириголосної гармонічної послідовності-схеми.
- Скласти та зіграти на фортепіано поступову модуляцію d-moll – cis-moll у вигляді чотириголосної гармонічної послідовності-схеми.
- Скласти та зіграти на фортепіано поступову модуляцію g-moll – As-dur у вигляді чотириголосної гармонічної послідовності-схеми.
- Скласти та зіграти на фортепіано поступову модуляцію H-dur – G-dur у вигляді чотириголосної гармонічної послідовності-схеми.
- Скласти та зіграти на фортепіано поступову модуляцію C-dur – Es-dur у вигляді чотириголосної гармонічної послідовності-схеми.

Номери для сольфеджування

1.

Швидко

Exercise 1 is a three-staff piece in 3/8 time, marked 'Швидко' (Allegro). The key signature has one sharp (F#). The first staff begins with a rest followed by a quarter note G4, then eighth notes A4-B4, C5-B4-A4, and a quarter note G4. The second staff continues with eighth notes G4-A4, B4-A4-G4, F#4-G4, and a quarter note E4. The third staff features eighth notes D4-E4, F#4-E4-D4, C4-D4, and a quarter note B3. Accents (v) are placed over the first notes of several measures.

2.

Швидко

Exercise 2 is a two-staff piece in 3/8 time, marked 'Швидко' (Allegro). The key signature has one sharp (F#). The first staff starts with a quarter note G4, followed by eighth notes A4-B4, C5-B4-A4, and a quarter note G4. The second staff continues with eighth notes F#4-G4, A4-G4-F#4, E4-F#4, and a quarter note D4. Accents (v) are placed over the first notes of several measures. A dynamic marking of *mf* is present at the beginning.

3.

Помірно

Exercise 3 is a two-staff piece in 3/8 time, marked 'Помірно' (Moderato). The key signature has three flats (Bb, Eb, Ab). The first staff begins with a quarter note G3, followed by eighth notes A3-B3, C4-B3-A3, and a quarter note G3. The second staff continues with eighth notes F3-G3, Ab-G3-F3, Eb-G3, and a quarter note D3. Accents (v) are placed over the first notes of several measures. A dynamic marking of *p* is present at the beginning.

4.

Поволі, співуче

Exercise 4 is a three-staff piece in 3/8 time, marked 'Поволі, співуче' (Ad libitum). The key signature has one sharp (F#). The first staff starts with a quarter note G4, followed by eighth notes A4-B4, C5-B4-A4, and a quarter note G4. The second staff continues with eighth notes F#4-G4, A4-G4-F#4, E4-F#4, and a quarter note D4. The third staff features eighth notes D4-E4, F#4-E4-D4, C4-D4, and a quarter note B3. Accents (v) are placed over the first notes of several measures. A dynamic marking of *p* is present at the beginning.

9. *Не поспішаючи*

p

10. *Досить повільно*

mf

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТВОРЧОГО КОНКУРСУ В ХНУМ У 2026 РОЦІ

за спеціальністю В5 Музичне мистецтво

ОПП «Музикознавство та композиція»

Музикознавство

Кількість балів		Перелік критеріїв оцінювання			
		володіння комплексом музично-теоретичних знань	побудова модуляцій	сольфеджування одноголосного прикладу	усна відповідь на питання з музичної літератури
200–181 Високий рівень (відмінно)	200–195 повна відповідність визначеним критеріям	продемонстровано у повному обсязі на високому якісному рівні комплекс вмінь, теоретичних знань і практичних навичок, творчий підхід з сольфеджіо, гармонії та музичної літератури	модуляцію побудовано правильно; при виконанні модуляції на фортепіано дотримано класичних норм голосоведення у гармонічному чотириголосному викладі, логічно вибудовано гармонічні послідовності та акордові поєднання на всіх етапах модуляції. Гра на фортепіано вирізняється впевненістю і виразністю	приклад для сольфеджування проінтонований чисто, з правильним фразуванням, з розумінням логіки тонально-гармонічного розвитку, жанрово-стильових і метроритмічних особливостей одноголосного прикладу	продемонстровано ґрунтовні знання з музичної історії, життєтворчості композитора, розуміння музичних стилів і специфіки жанрів; вільне володіння термінологією; ерудованість, гарну музичну пам'ять; відповідь побудовано логічно і словесно грамотно.
	194–188 мають місце мінімальні недоліки щодо відповідності визначеним критеріям				
	187–181 недостатньо впевнене виконання одного або двох компонентів критеріїв				

180–160 Достатній рівень (добре)	180–174 помітні недоліки у одному-двох компонентах критеріїв	продемонст-ровано у повному обсязі на достатньому рівні комплекс вмінь, теоретичних знань і практичних навичок, творчий підхід з сольфеджіо, гармонії та музичної літератури	модуляцію побудовано правильно; при виконанні модуляції на фортепіано дотримано класичних норм голосоведення, але допущено неточності у гармонічному чотириголосному викладі, у гармонічних послідовностях та акордових поєднаннях на всіх етапах модуляції. Гра на фортепіано на достатньому рівні	12 приклад для сольфеджування проінтонований з незначними похибками, з достатнім розумінням логіки тонально-гармонічного розвитку та формотворення, жанрово- стильових і метро-ритмічних особливостей одноголосного прикладу	продемонстро-вано достатній рівень знань з музичної історії, життєтворчості композитора; розуміння музичних стилів і специфіки жанрів; володіння термінологією; ерудованість, музичну пам'ять; відповідь побудовано логічно і словесно грамотно.
	173–167 недоліки і обмеження щодо не менш ніж половини компонентів з переліку критеріїв				
	166–160 недоліки щодо більшості означених критеріїв				
159–140 Посередній рівень(задо вільно)	159–154 помітні недоліки щодо переважної більшості означений критеріїв	продемонст-ровано у повному обсязі на середньому рівні комплекс вмінь, теоретичних знань і практичних навичок, творчий підхід з сольфеджіо, гармонії та музичної літератури	модуляцію побудовано із помилками; при її виконанні на фортепіано не завжди дотримано класичних норм голосоведення, допущено суттєві неточності у гармонічному чотириголос-ному викладі, у гармонічних послідовностях та акордових поєднаннях на всіх етапах модуляції. Гра на фортепіано невпевнена і невиразна	приклад для сольфеджування проінтонований з помилками, з середнім розумінням логіки тонально-гармонічного розвитку та формотворення, жанрово- стильових і метро-ритмічних особливостей одноголосного прикладу	продемонстро-вано не в повному обсязі знання з музичної історії, життєтворчості композитора; розуміння музичних стилів і специфіки жанрів; недостатнє володіння термінологією; відповідь побудовано з помилками
	153–147 суттєві недоліки щодо всіх означений критеріїв				
	146–140 системні недоліки у всіх компонентах критеріїв				

<p>139–0 Недостатній рівень (незадовільно)</p>		<p>продемонстровано фрагментарні теоретичні знання і практичні навички, відсутність творчого підходу з сольфеджіо, гармонії та музичної літератури</p>	<p>модуляція побудована неправильно, при її виконанні на фортепіано не дотримано класичних норм голосоведення у гармонічному чотириголосному викладі, не дотримано логіку гармонічної послідовності та акордових поєднань на всіх етапах модуляції Гра на фортепіано невпевнена і невиразна</p>	<p>приклад для сольфеджування проінтонований з численними грубими інтонаційними/ ритмічними похибками, не виявлено розуміння логіки тонально-гармонічного розвитку, жанрово-стильових та метро-ритмічних особливостей зразка</p>	<p>продемонстровано недостатній обсяг знань з музичної історії, життєтворчості композитора; розуміння музичних стилів і специфіки жанрів; погане володіння термінологією; відповідь побудовано із суттєвими помилками</p>
---	--	--	---	--	---

Критерії оцінювання презентації музичних творів, побудови і гри на фортепіано модуляції, сольфеджування одноголосного прикладу 75 % відсотків оцінки складає творча складова, 25 % – побудова і гра на фортепіано модуляції (15 %) і сольфеджування одноголосного прикладу (10%)

Кількість балів		Перелік критеріїв оцінювання				
		яскравість музичних образів	виразність тематизму і логічність його розвитку	вміння користуватися різними музичними засобами (мелодикою, гармонією, фактурою тощо) задля побудови переконливої музичної форми	правильність побудови модуляції	інтонаційна чистота виконання одноголосного прикладу
200–181 Високий рівень (відмінно)	200–195 повна відповідність визначеним критеріям	у творах продемонстровано яскравість музичних образів	у творах продемонстровано виразність тематизму і логічність його розвитку	у творі продемонстровано вміння користуватися різними музичними засобами (мелодикою, гармонією, фактурою тощо) задля побудови переконливої музичної форми	модуляція побудована логічно; при виконанні модуляції на фортепіано дотримано класичних норм голосоведення у гармонічному чотириголосному викладі, логічно вибудовано гармонічні послідовності, акордові поєднання на всіх етапах модуляції	приклад для сольфеджування проінтонований чисто, з правильним фразуванням, з розумінням логіки тонально-гармонічного розвитку, жанрово-стильових і метроритмічних особливостей зразка
	194–188 мають місце мінімальні недоліки щодо відповідності визначеним критеріям					
	187–181 недостатньо впевнене виконання одного або двох компонентів критеріїв					

180–160 Достатній рівень (добре)	180–174 помітні недоліки у одному-двох компонентах критеріїв	у творах продемонстровано різний (достатній, середній) ступінь яскравості музичних образів	у творах продемонстровано різну міру (достатню, середню) виразності тематизму і достатню логічність його розвитку	у творі продемонстровано різний (обмежений, доволі обмежений) ступінь вміння користуватися музичними засобами (мелодикою, гармонією, фактурою тощо) задля побудови переконливої музичної форми	модуляція побудована з порушенням логіки; при виконанні модуляції на фортепіано дотримано класичних норм голосоведіння, але припущено неточностей у гармонічному чотириголосному викладі, побудові гармонічних послідовностей, акордових поєднаннях	приклад для сольфеджування заспіваний з нечисленними інтонаційними та / або ритмічними похибками; виявлено достатній рівень розуміння логіки тонально-гармонічного розвитку, жанрово-стильових і метроритмічних особливостей зразка
	173–167 недоліки і обмеження щодо не менш ніж половини компонентів з переліку критеріїв					
	166–160 недоліки щодо більшості означених критеріїв					
159–140 Посередній рівень (задовільно)	159–154 помітні недоліки щодо переважної більшості означених критеріїв	у творах продемонстровано низький ступінь яскравості музичних образів	у творах продемонстровано низький ступінь виразності тематизму і слабкість у логічності його розвитку	у творах продемонстровано значно / вкрай обмежені вміння користуватися різними музичними засобами (мелодикою, гармонією, фактурою тощо) задля побудови переконливої музичної форми	модуляція побудована із системними порушеннями логіки, при виконанні модуляції на фортепіано припущено суттєвих нелогічностей у гармонічних послідовностях, акордових поєднаннях, голосоведенні	приклад для сольфеджування заспіваний з численними інтонаційними та / або ритмічними похибками, виявлено середній рівень розуміння логіки тонально-гармонічного розвитку, жанрово-стильових і метроритмічних особливостей зразка відчуття
	153–147 суттєві недоліки щодо всіх означених критеріїв					
	146–140 системні недоліки у всіх компонентах критеріїв					
139–0 Недостатній рівень (незадовільно)		у творах продемонстровано невиразність музичних образів, відсутність творчого потенціалу	у творах продемонстровано банальність, гранична невиразність тематизму, нелогічність	у творах продемонстровано невміння користуватися різними музичними засобами (мелодикою, гармонією,	модуляція побудована нелогічно, при виконанні модуляції на фортепіано суттєво порушені класичні норми голосоведення у гармонічному	приклад для сольфеджування заспіваний з численними грубими інтонаційними та / або ритмічними похибками, не виявлено розуміння логіки тонально-гармонічного розвитку, жанрово-

			його розвитку	фактурою тощо) задля побудови переконливої музичної форми; тривіальність музичного мислення	16 чотирьоголосному викладі, не дотримано логіку гармонічної послідовності та акордових поєднань на всіх етапах модуляції	стильових та метро- ритмічних особливостей зразка
--	--	--	---------------	---	--	---

